

Tone Dodlek

PIKICA NA LUNI
PONT A HOLDON
(GYERMEKVERSEK)

Prevod
István Dabi

Zbirka
eDition
1

Tone Dodlek

PIKICA NA LUNI

PONT A HOLDON

(GYERMEKVERSEK)

Prevod
István Dabi

Maribor 2005

© 2005, Tone Dodlek
© 2005, Dabi István
© 2005, Slavko Jug
© 2005, Marjan Pungartnik

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

821.163.6-93-1

DODLEK, Tone
Pikica na luni = Pont a holdon / Tone Dodlek ;
[v madžarščino prevedel István Dabi ; spremno
besedo napisal Slavko Jug]. - Maribor : Mariborska
literarna družba, 2005. - (Zbirka eDition ; 1)

ISBN 961-6483-30-7

COBISS.SI-ID 54967297

O LISTIH

NIK
sedi pri oknu,
gleda gole veje,
s katerih padajo poslednji
listi, in razmišlja:

»Kako se bodo
ti listi na pomlad
ponovno obesili na veje?«

A LEVELEKRŐL

NIK
az ablaknál űl,
a kopasz ágakat nézi,
amikről hullanak le
az utolsó levelek, és gondolkodik:

»Tavasszal
ezek a levelek
hogyan másznak vissza az ágakra?«

O UMIVANJU ZOB

NOK

kar naprej opominja NIKA,
naj si vendar že umije zobe.

NIK odgovori:

»Saj nisem nič umazanega jedel.«

A FOGMOSÁSRÓL

NOK

Egyre figyelmezteti NIKET
hogy mossa meg végre a fogát.

NIK így felel:

»De hiszen semmi piszkosat nem ettem.«

O PRAZNOVANJU

NIK
je bil nekega dne na
praznovanju sošolkinega
rojstnega dne.

Ko pride domov, ga mama vpraša:
»Kaj si jedel?«

NIK nato: »Nekaj z vilicami in noži.«

AZ ÜNNEPLÉSRŐL

NIK
egy nap az osztálytársa
születésnapját
ünnepelte.

Amikor jön haza, mama kérdezi:
»Mit ettél?«

NIK erre: »Semmit villával és késsel.«

O POKLICU

NIK

med odmorom sprašuje sošolko:

»Kaj boš pa ti?«

Sošolka: »Učiteljica.«

NIK: »Zakaj?«

Sošolka: »Tako, da mi ne bo
treba kar naprej pisati tvojih
domačih nalog.«

A FOGLALKOZÁSRÓL

NIK

a szünetben kérdezi az osztálytársnőjét:

»Mi leszel ha nagy leszel?«

A lány: »Tanítónő.«

NIK: »Miért?«

A lány: »Azért, hogy ne kelljen
mindig énnekem írni a te
házi feladataidat.«

O DEKLETIH

NIK
je bi s starši na počitnicah.
Neka gospodična, ki ni skrivala simpatije,
ga ogovori:

»Ti si fant od fare, ko boš zrasel,
bodo dekleta tekala za teboj.«

NIK je odgovoril:

»Jaz se nič ne bojim tako in tako
me ne bodo dohitele.«

A LÁNYOKRÓL

NIK
nyaralni volt a szüleivel.
Egy hölgy, aki nem titkolja a rokonszenvét,
ezt mondta neki:

»Derék kis legény vagy, ha megnősz,
futni fognak utánad a lányok.«

NIK így felelt:

»Én semmitől sem félek akárhogy is futnak,
engem utol nem érnek.«

O SMRKLJU

NOK

nekam potr sediš za mizo.

NIK: »Kaj ti je?«

NOK: »Moja prva punca me je zapustila.«

NIK: »Zakaj?«

NOK: »Rekla je, da mi smrkelj teče iz nosa.«

NIK: »Brez veze – saj imaš še rezervno.«

A TAKONYRÓL

NOK

egyszer letörten ül az asztalnál.

NIK: »Mi van veled?«

NOK: »Az első lány elhagyott.«

NIK: »Miért?«

NOK: »Azt mondta, hogy folyik a taknyom.«

NIK: »És aztán – maradt még tartalék.«

O TRANZISTORJU

NIK
je obiskal svojo teto,
ki se ji je ravno rodil sinček.
Ko sliši,
Kako dojenček kriči, reče:

»Zdaj pa imate tranzistor na mleko.«

A TRANZISZTOROS RÁDIÓRÓL

NIK
meglátogatta a nénikéjét,
akinek éppen fia született.
Amint hallja,
hogy sír, bömböl a kicsi, így szól:

»Most van tejjel működő rádió.«

O PROGRAMU

NOK
pri zajtrku razlaga
svoje nenavadne sanje.

NIK
žalostno ugotovi:

»V moji glavi pa ni bilo nobenega programa.«

A PROGRAMRÓL

NOK
a reggelinél meséli
szokatlan álmait.

NIK
bánatosan szól közbe:

»Az én fejem egyáltalán nem volt beprogramozva.«

O PREČKANJU CESTE

NIK
razlaga NOKU,
kako prečkaš cesto,
kjer ni semafora:

»Najprej pogledaš v zrak,
da te ne preseneti kakšen reaktivec,
potem pogledaš na levo,
da te ne zadene kakšen divjak,
nato pogledaš še na rob pločnika,
da pomotoma ne stopiš na mimoidočo mravljico.«

ÁT A KOCSIÚTON

NIK
oktatja NOKOT,
hogyan kell átmenni a kocsiúton,
ha nincs lámpa.

»Előbb nézz a magasba,
hogy el ne árnyékoljon egy lökhajtásos,
majd nézz balra,
nehogy rád ugorjon egy vadállat,
ezután nézz még a járda szélére,
hogy véletlenül el ne taposs egy arra haladó hangyát.«

O JOKCU

NIK

se je ondan prezgodaj zbudil,
ko sliši glas mlinčka, reče:

»NOK, slišiš? Mlinček joče.«

A SÍRÁS RÓL

NIK

egyszer túl korán ébredt,
hallva a daráló hangját, így szólt:

»NOK, hallod? A daráló sír.«

O RAZMIŠLJANJU

NOK
skupaj s staro mamo
gleda skozi okno na dvorišče,
kjer se veselo igra gruča otrok.

Stara mama razmišlja na glas:

»Od kod so se pa vzeli?«

NOK jo začuden pogleda in vpraša:

»Stara mama, kaj ne veš, od kod so otroci?«

A GONDOLKODÁSRÓL

NOK
nagyamával együtt
nézi az ablakon át az udvart,
hol vidáman játszik néhány gyerek.

Nagymama hangosan gondolkodik:

»Honnan kerültek ezek ide?«

NOK csodálkozva pillant rá:

»Nagymama, nem tudod, hogy honnan vannak
a gyerekek?«

O KAMNU

NOK
je z zamudo prišel
od večerne telovadbe.

Babica
vsa v skrbeh
si oddahne in reče:

»Zdaj se mi je
kamen odvalil od srca!«

NIK, ki posluša, vpraša:
»Kam se je odvalil?«

A KŐRŐL

NOK
késve jött haza
az esti edzésről

Aggódó
nagyanyja
fellelegzik:

»Most nagy kő
esett le a szívemről!«

NIK, aki hallja, így szól:
»De kire esett?«

O RASTI

NOK

je naenkrat slišal, kako
mama kara neješčega očeta:

»Kaj spet štrajkaš?«

Nekega dne NOK ni hotel jesti
kosila.

»Jej, sicer ne boš zrastel!«

ga je opomnila mama.

Nato NOK: »Kaj potem, saj si rekla,
da jabolko ne pade daleč od
drevesa.«

A NÖVEKEDÉSRŐL

NOK

egyszer meghallotta, hogy anya
hogyan szidja apát, aki nem eszik:

»Ismét sztrájkolsz?«

Egy napon NOK nem akart
ebédelni.

»Jaj, így nem fogsz megnőni!«

figyelmeztette az anyja.

Erre NOK: »És aztán, hiszen mondtad,
az alma nem esik messze
a fájától.«

O MIRU PRI HIŠI

NOK

ne mara pečenih jetrc,
ki mu jih mama vsiljuje.

NIK, sit večnih prepirov, reče:

»Pa daj mu že enkrat to jetrno
pašteto, da bo volk sit in
koza cela.«

A CSALÁDI BÉKÉRŐL

NOK

nem szereti a pirított májat,
amivel anya eteti.

NIK megeléglvén a vitákat, így szól:

»Adj neki most májkrémet, így
a kecske is jól lakik és
a káposzta is megmarad.«

O PROTEZI

NIK
nekega jutra razglasi:

»Ne bom več jedel!«
»Zakaj?« vpraša zaskrbljeni dedek.

NIK odgovori:

»Ne bi rad zrastel,
ker bom potem moral nositi protezo kot ti.«

A MÚFOGSORRÓL

NIK
egyik reggel kijelenti:

»Nem eszem többet!«
»Miért?« kérdi nagyapa aggódva.

NIK így felel:

»Nem akarok megnőni,
mert akkor műfogsort kell hordanom, mint neked!«

O PRVEM OBISKU

NOK

je šel prvič v vrtec.

Ko se vrne, ga stara mama vpraša:

»No, kaj ste počeli v vrtcu? Ste peli?«

NOK potihoma: »Ne jokali.«

AZ ELSŐ NAPON

NOK

először ment óvodába.

amikor hazajön, nagyanya kérdi:

»No, mit csináltatok? Énekeltek?«

NOK halkán: »Nem. Sírtunk.«

O GOBAH

NIK

našteva zdravilne in strupene gobe.

NOK: »Na eno strupeno gobo si pozabil.«

»Katero?«

»Na atomsko gobo vendar!«

A GOMBÁKRÓL

NIK

sorolja fel az ehető és a mérges gombákat.

NOK: »Egy mérges gombáról megfeledkeztél!«

»Melyikről?«

»Az atomgombáról, természetesen.«

O ZELJNATIH GLAVAH

Neki dan
pride teta na obisk.
Na mizi zagleda
lepe zeljnate glave in vpraša mamico:

»Katere sorte so?«

NIK neučakano vskoči: »Naša sorte.«

A KÁPOSZTAFEJEKRŐL

Egy nap
eljött látogatóba a nagynéni.
Megpillantott az asztalon
pár szép káposztafejet és megkérdezte anyát:

»Milyen fajta?«

NIK váratlanul felugrott: »A mi fajtánk!«

O NOVEM MOŽU

NIK in NOK
sta na peskovniku
gradila ceste in tunele.

Kmalu se jima pridruži bolj
molčeča Veronika in pove, da
gre jutri na gostijo.

Čez nekaj trenutkov pa še:
»Moja teta bo imela novega moža,
staremu je dala nogo.«

AZ ÚJ FÉRJRŐL

NIK és NOK
a homokozóban
utat épített, alagutat ásott.

Hamarosan csatlakozott hozzájuk
az inkább szótlan Veronika és azt mondta, hogy
másnap vendégségbe megy.

Pár pillanat múlva hozzátette:
»A nagynénémnek új férje lesz,
a régit szabadon engedte.«

O PRAHU

NOK
poslušá teto,
ki je na obisku,
kako je neki včerajšnji dogodek v mestu
dvignil toliko prahu med ljudmi.

Tuhta, tuhta in na koncu vpraša teto:

»Kje pa je zdaj ta prah?«

A PORRÓL

NOK
a látogatóba jött
nagynénit hallgatja,
hogy valami tegnapi esemény
oly nagy port vert fel.

Gondolkodik, gondolkodik, de végül megszólal:

»De hová tűnt az a por?«

O ROKAVICAH

NOK

se hvali s svojo risbo zime:

»Glej, kaj sem narisal: to sem jaz
in to je sosedova Nadja.«

»Zelo lepo, NOK,« reče mamica, »riši dalje.«

Čez nekaj časa spet pokaže svojo risbo,
rekoč:

»Nadji pa ne bom narisal rokavic,
naj jo kar zebe, ker mi je včeraj rekla,
da sem mamin sinček.«

A KESZTYŰRŐL

NOK

Télen dicsekszik az egyik rajzával:

»Nézd csak, mit rajzoltam: ez én vagyok
és a szomszéd Nadja.«

»Nagyon szép, NOK«, mondja mama, »rajzolj tovább!«

Egy idő múltán megint mutatja a rajzot
és mondja:

»Nadjának nem rajzoltam kesztyűt,
hadd fagyjon le a keze, mert tegnap azt mondta,
hogy anyámasszony katonája vagyok.«

O FINTIRANJU

Ob kavi
očka razlaga mamici
svoje težave v službi.
Po kratkem premoru ugotovi:

»Tokrat
so me žejnega prenesli čez vodo.«

NIK na to:
»Fino, tako si ostal vsaj suh.«

A CSELEZÉSŐL

Kávészás közben
apa anyának munkahelyi
nehézségeiről beszél.
Rövid szünet után hozzáteszi:

»Bár szomjajtam
a víz hátán vittek át.«

NIK erre_
»Legalább száraz maradtál!«

O ŠKARJAH IN PLATNU

NIK
je bil priča klepetu med
mamo in teto, po poklicu šiviljo.

Vmes, že rahlo razburjena , teta
reče: »Kaj ovinkariš, saj imaš
ti škarje in platno v rokah!«

NIK vskoči: »Teta, ali nisi ti šivilja?«

AZ OLLÓRÓL ÉS VÁSZONRÓL

NIK
tanúja volt a nagynéni és anya
beszélgetésének a varrónőkről

Közben a néni elég felhevülten
mondja: »Mit idegeskedsz, hiszen ott van
a kezekben az olló meg a vászon.«

NIK felugrik: »Nénikém, ne te vagy a varrónő?«

O SODU SMODNIKA

NIK
spráŕuje oĉeta:

»Kaj mi tudi sedimo na sodu smodnika?«

»Da.«

»Zakaj pa ga potem ne odpelješ kam drugam?«

A PUSKAPOROS HORDÓRÓL

NIK
apát kéri:

»Mi is puskaporos hordón ülünk?«

»Igen.«

»Akkor miért nem gurítod el máshová?«

O TRDEM OREHU

Neki večer
očka in stric
na dolgo in široko besedujeta.
Na koncu stric reče:

»To bo hudičevo trd oreh!«

NIK, ki je po malem
vlekel na ušesa, vpraša strica:

»Stric, kje pa rastejo hudičevo trdi orehi?«

A KEMÉNY DIÓRÓL

Egy este
apa és nagybácsi
sokáig, hosszan beszélget.
Bácsikám végül ezt mondja:

»Ez ördögi kemény dió lesz!«

NIK, aki egy kicsit
hallgatózott, megkérdezte:

»Bácsikám, hol nő az az ördögi kemény dió?«

O SKLEROZI

NIK
je pri sosedu slišal
nekaj o sklerozi in njenih posledicah.

Ko sta z NOKOM zlezla v posteljo je rekel :
»Jaz bi rad imel tako sklerozo, da bi
pozabil na slabo oceno.«

A SZKLERÓZISRÓL

NIK
a szomszédától hallott
valamit a szklerózisról és a következményeiről.

Amikor NOKKAL lefeküdt aludni így szólt:
»Én örülnék a szklerózisnak, akkor
elfelejteném a rossz osztályzatokat.«

O ZVEZDAH

NIK
prisluškuje
pogovoru NOKA z bratrancem Igorjem
o bližnjih in daljnih zvezdah.

Ko naštevata zvezde,
ki jih poznata, se oglasi NIK:

»Na mamico pa sta pozabila.«

A CSILLAGOKRÓL

NIK
kihallgatja
NOK és az unokatestvére, Igor beszélgetését
a közeli és távoli csillagokról.

Amikor figyelik az ismerős csillagokat,
NIK egyszerre kijelenti:

»Anyáról pedig megfeledkeztetek.«

O KAZNI

NIK in NOK
ležita na postelji,
očka jima pripoveduje
pravljico za »lahko noč.«

Srečnemu koncu očka doda še
tradicionalni zaključek:

»Vsega so imeli na pretek, dosti piti,
dosti jesti. Tudi meni so dali iz rešeta
piti, iz kozarca hrena jesti, pa eno z
loparjem po riti.«

Zaspani NIK napol odpre oči in reče:
»Prav ti bodi, ker si naju pustil v
varstvu pri babici.«

A BÜNTETÉSRŐL

NIK és NOK
az ágyban fekszik,
apa mond nekik
»jó éjszakára« mesét.

A szerencsés vég után apa
még mint szokás, hozzát teszi:

»Minden bőven volt, elég étel,
elég ital. Nekem is adtak szitából
inni, pohárból tormát enni, és a péklapáttal
a hátsómra is kaptam.«

NIK félálomban kissé kinyitotta szemét:
»Jól tették, mert nagyanyára
bízta minket.«

O SMRTI

NOK
leži v postelji,
zagledan v zvezde, in vpraša očeta:

»Kaj je smrt?«

Očka: »Ko izgubiš svojo zvezdo, potem si mrtev.«

A HALÁLRÓL

NOK
az ágyban fekszik,
a csillagokat néz, s apját kérdi:

»MI a halál?«

Apa: »Ha elveszíted a csillagodat, már halott vagy.«

TONE DODLEK: PIKICA NA LUNI

Zbirka otroških anekdot »Pikica na luni« je prsrèno prièevanje o dojemljivosti in odzivnosti otrok, ki opazujejo sebe in svoj svet. To opazovanje je neposredno in prvinsko, komentarji pa so prsrèni zlasti zato, ker so posreèena mešanica otroške naivnosti in pridobljenih spoznanj. Velikokrat gre za uporabo stalnih jezikovnih fraz, ki jih otrok sliši od odraslih in jih prostodušno postavi v nove pomenske zveze. Gre pa tudi za izraze nežne otroške občutljivosti, s katero tipa vase in v svoje okolje. Vsekakor sta Dodlekova Nik in Nok nadvse duhovita otroka, dva izmed mnogih naših otrok, ki nas znajo očarati z iskrivostjo svoje razvijajoèe se, radovedne pameti. Skozi otroške oèi tudi odrasli znova odkrivamo prvinski, očarljivo neurejeni svet našega lastnega otroštva. Tako je, ko Nik ugotovi, da je tetin cmeravi dojenèek - tranzistor na mleko. Tako je, ko Nik razlaga, da moraš na prehodu za pešce paziti, da pomotoma ne stopiš na mimoidoèo mravljico. Tako je, ko Nik note jesti in zlasti, ker bo potem moral nositi protezo kot njegov dedek. Tako je tudi, ko Nok na svoji risbi zime noèe narisati rokavic sosedovi Nadji. Naj jo kar zebe, zakaj pa mu je rekla, da je mamin sinèek! Takšnih in po njih zgodbic je v knjigi za celo prgišèe. Rekel sem zgodbic ali anekdot, èprav jih je avtor zapisal v obliki drobnih pesmic. V ospredju njegovega zanimanja pa je vendarle zgodba, jezikovno preprosta in neobremenjena z metaforiko ali kakšnimi drugimi »pesniškimi« prviniami. Tako je paè, da se z vsako zgodbo odstre zastor v pisani otroški svet, poln radovednosti, veselih domislic in »neomajnih« novih ugotovitev. Ne vem, komu bodo te zgodbice bolj všeè: otrokom ali odraslim? Bomo videli.

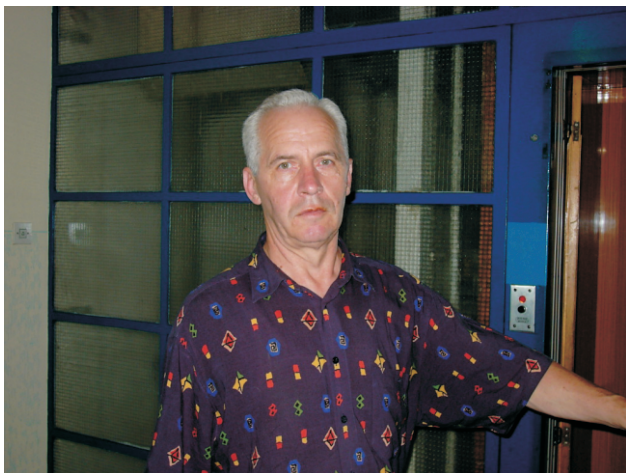
Slavko Jug

TONE DODLEK: PIKICA A HOLDON

A »Pikica a holdon« című anekdota-gyűjtemény hűen tükrözi, hogy a környezetét és saját magát figyelő gyermek hogyan fogja fel a dolgokat és azokra hogyan reagál. Ez a megfigyelés elsődleges és közvetlen, a hozzászólások pedig különösen azért kedvesek, mert a gyermeki naivitás és az eddig megszerzett ismeretek keveréke. A gyerekek sokszor olyan állandó kifejezéseket használnak, amelyeket a felnőttektől hallanak, és ezeket illesztik be új jelentéskapcsolatokba. Szintén kifejezésre jut a gyermekek gyengéd érzékenysége, amellyel próbálják megismerni saját magukat és környezetüket. Dodlek Nikje és Nokja mindenképpen azok közé a gyermekek közé tartoznak, akik sziporkázó elméjükkel és az azzal járó kíváncsisággal képesek bennünket elvarázsolni. A gyermekek szemén keresztül mi, felnőttek is újból felfedezzük saját gyermekkori képünket a varázslatosan összkuszált világról. Így van például, amikor Nik rájön, hogy a nagynénje bögös csecsemője tejtranzisztor. És így van, amikor Nik azt magyarázza, hogy a gyalogátkelőhelyen vigyázni kell, nehogy rálépj az éppen arra sétáló hangyácskákra. Így van ez, amikor Nik nem akar enni és felnőni, mert akkor neki is protézist kell hordania, mint a nagypapájának. Így van ez, amikor Nok a téli rajzán nem akar kesztyűt rajzolni a szomszéd Nadjának. Csak fázzon! Miért mondta neki, hogy »anyámasszony katonájak«? Egy csokorra való ilyen és hasonló történet található a könyvben. Rövid történetet illetve anekdotát említettem, de a szerző ezeket rövid kis versek formájában írta le. Érdeklődésének középpontjában az egyszerű történet áll, amelyet nem terhelt metaforikával vagy egyéb »írói elsőbbségekkel«. Tehát így lehetséges az, minden egyes történetben lehull a lepel a tarka gyermekvilágról, amely tele van kíváncsisággal,

vidám tréfákkal és »megcáfolhatatlan« új megállapításokkal. Nem is tudom, hogy egyáltalán kinek fognak jobban tetszeni ezek a kis történetek: a gyerekeknek vagy a felnőtteknek? Majd kiderül.

Slavko Jug

O AVTORJU

Tone Dodlek je na slovenskem kulturnem prizorišču prisoten z revijalnimi objavami, z angažmajem v različnih drugih sferah kulturnega življenja in seveda predvsem kot pisatelj in pesnik prisoten že vrsto let. Pomemben mejnik v njegovem književnem ustvarjanju predstavljata samostojni knjižni izdaji PIKICA NA LUNI (samozaložba, 1990) in ANATOL (samozaložba, 1992), s katerima si je na slovenski literarni sceni utrdil pisateljsko ime.

Osrednji del njegovega opusa pa brez dvoma predstavlja zanimiva in samosvoja trilogija VSAK SRČEK IMA SVOJ SMRČEK – govori o srcu (Zveza kulturnih organizacij Maribor, 1997), KO SO RIBE ZVEZDE POPASLE – govori o umu / razumu (FRANC-FRANC, 1998) in ČEVLJI IN VEZALKE – govori o duši / topografija duše (FRANC-FRANC, 1999). Skozi celotno trilogijo avtor bolj in bolj občuteno in dosledno izraža spoznanje o prevladi duhovnega v človeškem življenju. Zato nikakor ne preseneča, da prav zadnja knjiga nosi podnaslov *topografija duše*, saj namreč pojem topografije v najsplošnejšem smislu zajema način orientacije in pomeni določitev stojne točke.

Glede na ustvarjalno orientiranost je pesnik v omenjeni trilogiji svojo pesniško govorico na različnih mestih zaostрил s temačnimi toni in s predsodkov okleščnim samopremislekom, a vendar je vedno ohranil posluš za svetlobe sveta in življenja. To se zelo jasno odraža tudi v njegovi zadnji izdani knjigi – pesniški zbirki DIDERIDU (FRANC-FRANC, 2001), s katero je v slovensko mladinsko poezijo vnesel nove razsežnosti, ko je žlahtno tradicijo haikuja združil z osebno izkušnjo in občutenjem ter prenovljenim pesniškim izrazom.

A SZERZŐRŐL

Tone Dodlek a szlovén kultúra színhelyén jelenlévő a folyóiratokban és más különböző kulturális szférákban, de főleg ismert mint író és költő. Fontos határa az irodalmi tevékenységében főleg az önnáló irodalmi kiadvány PIKICA NA LUNI – PIKICA A HOLDON (sajátkiadvány, 1990) és az ANATOL (sajátkiadvány, 1992), amellyel a szlovén literális színhelyén megalapította a nevét.

A legfontosab része az életművének mindenképpen az érdekes és sajátos trilógia VSAK SRČEK IMA SVOJ SMRČEK – MINDEGYIK SZÍVECSKÉNEK VAN SAJÁT ORRA-a szívről szól (Zveza kulturnih organizacij Maribor, 1997), KO SO RIBE ZVEZDICE POPASLE – AMIKOR A HALACSKÁK LELEGELTÉK A CSILLAGOKAT- az észről, értelemről szól (FRANC-FRANC, 1998) és ČEVLJI IN VEZALKE-CIPŐK ÉS CIPŐFŰZŐK-a lélekről szól/a lélek helyrajza (FRANC-FRANC, 1999). A szerző az egész trilógia során a lélek uralkodásáról szól az ember életében. Ezért nem is meglepetés, hogy éppen az utolsó könyv alcíme a lélek helyrajza, hiszen a helyrajz lényegét az általános értelméből meríti.

A trilógiában a költő sötét és hangal meggondolja magát, de mégis hagy világosságot az életnek és a világnak. Ez világosan mutatkozik az utolsó kiadott könyvében-DIDERIDU-ban (FRANC-FRANC, 2001) versgyűjteménye, amellyel a Szlovén ifjúsági poéziába új terjedelmességet vezetett be. A haiku tradíciót a saját tapasztalataival, érzéseivel összeillesztette és átújított költői kifejezést alkotot.

MUNKÁJA

Passo de Muerte, versgyűjtemény, 1972
Két tűz között, versgyűjtemény, 1977
Celek, versgyűjtemény, 1986
Pikica a holdon, poetikus dialógusok gyermekeknek, 1990
Anatol, regény, 1992
Mindegyik szívecskének van saját orra, aforizmák, 1997
Amikor a halacskák lelegelték a csillagokat, versgyűjtemény, 1998
Cipők és cipőfűzők, szentenciák, 1999
Dideridu, versgyűjtemény gyermekeknek, 2001
Skrobotli, versgyűjtemény gyermekeknek, 2002
Fabula rasa vagyis a határidő múltja, versgyűjtemény, 2003
Sziget tenger nélkül, rejtvények, 2003

ISTVÁN DABI

1943. VI. 12-én születtem Budapesten. Magyar vagyok, de az őseim között voltak lengyelek, szerbek. Buda-pesten az ELTÉ-b tanultam orosz, angol, arab nyelvet, és magánúton megtanultam még nagyon sok nyelvet.

Magyarországon különböző külkereskedelmi vállalatoknál és fordítóirodáknál dolgoztam, mint szakfordító.

1971-ben nősültem, a feleségem, Halina, litvániai lengyel (az apja belorusz, az anyja lengyel), francia és angol tanárnő. Lengyelországban született két gyerekünk: István Mikolaj aki festő- és fotóművész (több kiállítása volt Budapesten és Lengyelországban), épp most védi a diplomáját a budapesti Képzőművészeti Egyetem intermédia szakán. A lányunk, Mária Rozália a budapesti egyetemen ukrán szakon végzett, de jelenleg népművészettel (szövs, fonás stb.) foglalkozik.

1972-től 1980-ig Lengyelországban, Gdańskban laktunk. Ott kezdtem – a korábbi apróbb próbálkozásoktól eltekintve – szépirodalmi munkásságomat. Lengyelre és magyarra fordítok verseket és prózát, lengyelül írok verseket, prózát magyarul. Lengyelországban szinte minden jelentős újságban, folyóiratban jelentek meg fordításaim (kb. 50 nyelvből), saját verseim. A Gdanski és a Varsói Rádióknak voltam külső munkatársa, verseimet, vers-, elbeszélés-, hangjáték - és regény-fordításaimat mutatták be. Több lengyel könyvkiadónak voltam recenzense, könyvformában is jelentek meg ott fordításaim (pld. Móricz Zsigmond elbeszélései, magyar sci-fi elbeszélések, Mezei András: «A csodatévő» és Hernádi Gyula: «Az erőd» c. regénye.

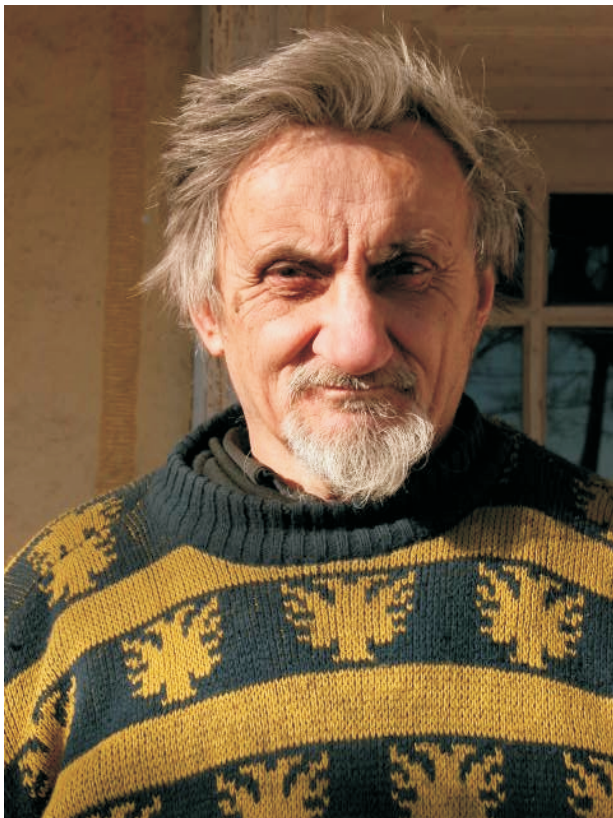
A lengyelországi fehérorosz nyelvű »Niva« c.

újságban saját lengyelül írt és saját magam által beloruszra fordított verseim jelentek meg. Az erdélyi magyar újságok is rendszeresen publikáltak.

Jelenleg a bukaresti »Romániai Magyar Szó«-ban jelennek meg versfordításaim (pld. Lengyelből, szlovénből, spanyolból, malájból, indonézből, azeriből, stb.) Ez az újság közölte tavaly 18 folytatásban »55 év viharai« c. önéletrajzi kisregényemet. A romániai Pallasz-Akadémia kiadó tavaly adta ki könyvformátumban kasub (egy lengyelországi kisebbség) és észti mesefordításaimat. A Vajdaságban magyarul, Macedóniában macedónul jelentek meg fordításaim.

Magyarországon kevesebbet publikálok, igaz újságokban, folyóiratokban (Somogy, Alföld, Új Tükör, Polisz, Napút stb.) jelennek meg fordításaim. Könyv formában csak 1 ausztráliai regény fordítása, és a »Nyel-vekről, nyelvtanulásról és még valami...« c. könyvem jelent meg. Ez utóbbiban a nyelvtanulási módszerem leírása mellett közlök pár versfordítást és saját verset.

Szerbiában jelent meg magyarul a norvégiában élő boszniai költő, Fikret Džinko verseinek kis gyűjteménye az én fordításomban. Jean Dumortier belgiai francia költő egyik kötetében pár verse az én magyar és lengyel fordításomban kapott helyet. Jelenleg egy világantológiát készíték (lengyelül és magyarul), amibe verseket, elbeszéléseket és meséket fordítok a világ minden tájáról, kb. 100-120 nyelvből. Ezzel az a célom, hogy megmutassam, hogy minden népnek megvan a maga, értékes kultúrája, hiszen oly sokan oly sok népet »primitívnek« tartanak. Én ez ellen a sértő felfogás ellen igyekszem harcolni.

ISTVÁN DABI

Rodil se je 12.6.1943 v Budimpešti. Dve leti je bil študent na ELTE, kjer se je učil angleško-rusko-arabskega jezika. Poleg tega se je naučil še drugih tujih jezikov.

1964-1971, Budimpešta: tehnični prevajalec, tuje zunanjetrgovinsko dopisno izobraževanje, turistični vodnik, prvi poskusi v književnosti.

1970: se poroči z Halino Orechwo, litvansko Poljakinjo, učiteljico francoskega in angleškega jezika.

1971-1980, Gdansk: ukvarjati se začne samo s književnostjo. Prevaja v poljščino pesmi, pripovedke, romane ... Objavlja v vsakem pomembnejšem poljskem časopisu, reviji, na gdanskem in varšavskem radiu in je sodelavec pri mnogih poljskih založništvih. Izda več knjig. Sproti se objavlja tudi v revijah za romunske in vojvodinske Madžare, poljske Beloruse ter litvanske Poljake.

1981-1994, Budimpešta: tehnični prevajalec, v tujini še nadalje objavlja svoje publikacije, začne objavljati svoja dela tudi na Madžarskem (Új Tükör – Novo ogledalo, Képes Újság – Slikovni časnik, Somogy – Šomogy, Alföld – Nizina).

Od leta 1995 Tápióbicske: ukvarja se samo s književnostjo, zelo redko publicira (Polisz), dve knjigi objavi na Madžarskem, prva je prevod romana iz angleščine, druga je knjiga o jezikih, o učenju jezika, v tem objavi tudi nekaj svojih in prevedene pesmi. Od leta 1996-1998 se pripravlja s svojim sinom na ekspedicijo v Sibirijo, ampak zaradi pomanjkanja sponzorjev, čeprav so ga tamkajšnji organizatorji, pisatelji, pesniki podpirali, ne pride do tega.

Od leta 2000 zbira pesmi, pripovedke, pravljice z vsega sveta v več kot 100 jezikih za svoje gradivo, VILÁG ANTOLÓGIA – SVETOVNA ANTOLOGIJA. V stiku je z mnogimi pisatelji, pesniki, založbami, z združenji pisateljev, ministri.

Njegovi prevodi so izšli v 40 do 50 različnih jezikov v obliki knjig, časopisov, revij, radijskih oddaj na Poljskem, Madžarskem, Transilvaniji, Vojvodini, Litvi. V mnogih državah so objavili njegove članke o poznavanju jezika in o njegovem delu.

KAZALO

O LISTIH	3	O ROKAVICAH	23
A LEVELEKRŐL		A KESZTYŰRŐL	
O UMIVANJU ZOB	4	O FINTIRANJU	24
A FOGMOSÁSRŐL		A CSELEZÉSRŐL	
O PRAZNOVANJU	5	O ŠKARJAH IN PLATNU	25
AZ ÜNNEPLÉS RŐL		AZ OLLÓRÓL ÉS VÁSZONRÓL	
O POKLICU	6	O SODU SMODNIKA	26
A FOGLALKOZÁS RŐL		A PUSKAPOROS HORDÓRÓL	
O DEKLETIH	7	O TRDEM OREHU	27
A LÁNYOKRÓL		A KEMÉNY DIÓRÓL	
O SMRKLJU	8	O SKLEROZI	28
A TAKONYRÓL		A SZKLERÓZIS RŐL	
O TRANZISTORJU	9	O ZVEZDAH	29
A TRANZISZTOROS RÁDIÓRÓL		A CSILLAGOKRÓL	
O PROGRAMU	10	O KAZNI	30
A PROGRAMRÓL		A BŰNTETÉS RŐL	
O PREČKANJU CESTE	11	O SMRTI	31
ÁT A KOCSIÚTON		A HALÁL RŐL	
O JOKCU	12	Slavko Jug: TONE DODLEK: PIKICA NA LUN	32
A SÍRÁS RŐL		Slavko Jug: TONE DODLEK: PIKICA A HOLDONI	32
O RAZMIŠLJANJU	13	O AVTORJU	34
A GONDOLKODÁS RŐL		A SZERZŐRŐL	35
O KAMNU	14	ISTVÁN DABI	36
A KŐRŐL		ISTVÁN DABI	37
O RASTI	15		
A NÖVEKEDÉS RŐL			
O MIRU PRI HIŠI	16		
A CSALÁDI BÉKÉRŐL			
O PROTEZI	17		
A MŰFOGSORRÓL			
O PRVEM OBISKU	18		
AZ ELSŐ NAPON			
O GOBAH	19		
A GOMBÁKRÓL			
O ZELJNATIH GLAVAH	20		
A KÁPOSZTAFEJEKRŐL			
O NOVEM MOŽU	21		
AZ ÚJ FÉRJRŐL			
O PRAHU	22		
A PORRÓL			

KULTURNO DRUŠTVO
MARIBORSKA LITERARNA DRUŽBA
Zbirka ***edition 1***
Urednik: Marjan Pungartnik

Tone Dodlek:
PIKICA NA LUNI
PONT A HOLDON

Uredil:
Marjan Pungartnik
Spremno besedo napisal:
Slavko Jug
V madžarščino prevedel
István Dabi
Grafična oprema, stavek:
Marjan Pungartnik
Izdala:
Mariborska literarna družba
kot svojo 193. publikacijo
Izdaja na CD
v juniju 2005

MARIBORSKA LITERARNA DRUŽBA

ISBN 961-6483-30-7

